

Kap. VI Årsregnskap 2022

Ledelseskomentarer årsregnskap 2022

Formål

Som direktorat for kulturminneforvaltningen er Riksantikvaren Klima- og Miljødepartementets sentrale rådgivende og utøvende faginstans for forvaltning av kulturminner. Riksantikvaren skal bidra til å realisere regjeringens nasjonale mål som gjenspeiler hva Norge vil oppnå på viktige miljøområder. Direktoratet skal også bidra til å videreutvikle politikken gjennom kunnskapsbaserte beskrivelser og analyser av tilstanden i sektoren. Vår statlige kulturminneforvaltning skal utøves i dialog med lokale og regionale myndigheter. Riksantikvaren skal bidra til implementering av gjeldende statlig kulturminnepolitikk og har overordnet faglig ansvar for fylkeskommunenes og Sametingets arbeid med kulturminner, kulturmiljøer og landskap.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt iht. bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Klima- og miljødepartementet i instruks om økonomistyring. Vi mener regnskapet gir et dekkende bilde av Riksantikvarens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter og tilskudd.

Vurderinger av vesentlige forhold

På kap. 1429 har Riksantikvaren i 2022 en samlet tildeling på til sammen 744,5 mill. kroner inklusive overføringer fra 2021, hvorav 507,7 mill. kroner knyttet til tilskuddsposter. I tillegg har direktoratet mottatt fullmakter over andre kap. på til sammen 145,0 mill. kroner.

Riksantikvaren jobber kontinuerlig med å digitalisere tjenestene, omstille og effektivisere driften og å tilpasse bemanningen i forhold til de pålagte oppgaver og gitte tildelinger.

Kap. 1429 Post 01 Driftsutgifter

Riksantikvarens har i 2022 en samlet tildeling på 160 925 mill. kroner i driftsmidler over post 01 *Driftsutgifter*. 7,436 mill. kroner er overført fra 2021, kompensasjon for lønnsregulering i 2021 utgjør 2,151 mill. kroner jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren regnskapsført 155 741 mill. kroner på posten. Riksantikvaren har fått 2,9 mill. kroner i refusjoner av sykepenger og foreldrepenger.

Etter justering for mindreinntekter på kap. 4429 viser posten et mindreforbruk på 4,037 mill. kroner. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk til neste år på post 01 iht. beregninger i note B. Inntekter knyttet til posten er ført under kap. 4429 post 02 og 09.

Mindreforbruket utgjør rundt 2,5% av postens totale størrelse og skyldes at Riksantikvaren hadde satt av ca. 1 mill. mer i utgifter til pensjon enn det som ble endelig fakturert fra Statens pensjonskasse. Enkelte interne prosjekter som bl.a. medarbeiderundersøkelse og prosjekt medarbeiderskap ble besluttet utsatt til 2023. Det har også vært medarbeidere som har sluttet i 2023 og som enten ikke er erstattet, eller hvor det gikk noe tid før erstatning kom på plass.

Kap. 1428 post 21 Spesielle driftsutgifter

Riksantikvaren har i 2022 utbetalt 32,107 mill. kroner av samlede disponerte midler på 32,718 mill. kroner. Overførte midler fra 2021 utgjør 1,563 mill. kroner, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 21 på 0,611 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Mindreforbruket skyldes at enkelte prosjekter har strukket seg ut i tid, eller har hatt en lavere kostnad enn opprinnelig budsjettert.

Kap. 1429 post 22 Flerårige prosjekt kulturminneforvaltning

Riksantikvaren har i 2022 utbetalt 30,929 mill. kroner av samlede disponible midler på 43,108 mill. kroner. 16,004 mill. kroner er overført fra 2021, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 22 på 12,179 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Årsaken til mindreforbruket på post 22 er hovedsakelig forsinkelser i leveranser i de større prosjektene bl.a. Basisutstillingen, bevaringsstrategier, stavkirkeprosjektet og konserveringsoppgaver.

Kap. 1429 post 60 Kulturminnearbeid i kommunene

Riksantikvaren har i 2022 utbetalt 8,724 mill. kroner av samlede disponible midler på 8,824 mill. kroner. Posten er ikke overførbar.

Kap. 1429 post 70 Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner

Riksantikvaren har utbetalt 39,028 mill. kroner av samlede disponible midler på 39,038 mill. kroner. 0,012 mill. kroner er overført fra 2021 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 70 på 0,010 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Kap. 1429 post 71 Tilskudd til fredete kulturminner i private eie, kulturmiljø og kulturlandskap

Riksantikvaren har utbetalt 143,621 mill. kroner av samlede disponible midler på 145,940 mill. kroner. 3,181 mill. kroner er overført fra 2021 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 71 på 2,319 mill. kroner til neste iht. beregninger i note B.

Mindreutgifter skyldes hovedsakelig vedtak om tilskudd til Peistorpet (istandsetting knyttet til minoritetssatsning, fredning) har en rest på ca. 1,7 millioner. Prosjektet er noe forsinket, men beregnes ferdigstilt i 2023. Midlene overføres derfor til bruk på dette prosjektet i 2023. Resterende

midler er knyttet til en satsning på erklæringsaker, der det var satt av et beløp på 700.000 i 2022. Midlene er satt av for å kunne gi tilskudd til fylkeskommunene for å dekke kostnader knyttet til dokumentasjon (refusjonsordning). Satsningen kom sent i gang. Derfor er bare deler av beløpet benyttet, og resten overført til 2023 for videre arbeid med samme satsning.

Kap. 1429 post 72 Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner

Riksantikvaren har utbetalt 58,732 mill. kroner av samlede disponible midler på 59,036 mill. kroner. 0,482 mill. kroner er overført fra 2021 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 72 på 0,304 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Rest midlene er bundet i vedtak om tilskudd til prosjekter som Riksantikvaren støtter i polarområder, og som ikke ble ferdigstilt i 2022.

Kap. 1429 post 73 Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalder og brannsikring

Riksantikvaren har utbetalt 59,082 mill. kroner av samlede disponible midler på 89,705 mill. kroner. 32,533 mill. kroner er overført fra 2021, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 73 på 30,623 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Mindreutgifter skyldes at tiltak det er gitt tilskudd til i 2021 og 2022, ikke er ferdigstilt av tiltakshaver. Posten består av 7 ulike tiltak og preges av langsiktige prosjekter med stor usikkerhet i forhold til omfang og fremdrift når prosjektene startes. Sikringsprosjektene er oftest kompliserte rent teknisk sett og preges av skreddersøm tilpasset det enkelte tiltak (f.eks. den enkelte kirke) med mange forbehold underveis knyttet til bl.a. behov for arkeologiske undersøkelser og konservering. Prosjektene innebærer ofte flere avklaringspunkter underveis, som medfører en betydelig usikkerhet på tidspunktet for oppstart. Årsakene kan skyldes mangel på håndverkere, materialer eller tiltakenes kompleksitet og omfang. Det er av svært stor viktighet for kirkeeierne at midler blir tilgjengeliggjort for en lengre prosjektperiode (3 års arbeidsperiode slik bevilgningsreglementet bestemmelse for poster med tilføyelsen «kan overføres» tillater)

Kap. post 74 Tilskudd til fartøyvern

Riksantikvaren har utbetalt 73,697 mill. kroner av samlede disponible midler på 73,710 mill. kroner. 1,105 mill. kroner er overført fra 2021 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruket på post 74 på 0,014 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Kap. post 75 Tilskudd til fartøyvernssentrene

Riksantikvaren har utbetalt 16,756 mill. kroner av samlede disponible midler på 20,958 mill. kroner. 5,401 mill. kroner er overført fra 2021 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på 4,202 mill. kroner til neste år på post 75 iht. beregninger i note B.

Mindreutgifter skyldes bl.a. at et fartøyvernssenter har bedt om en midlertidig stopp i de månedlige utbetalingene fra og med september pga. kapasitetsproblemer. Det gjenstående beløpet utbetales til senteret i januar 2023 etter dokumentert gjennomført arbeid. Dette gjelder også for arbeid som er dokumentert gjennomført etter Riksantikvaren interne regnskapsfrister.

I forbindelse med ny innretning av post 75, innlemmes ubrukte restmidler fra fartøyvernsentrene i 2022 i vedtakene om tilskudd for 2023. Dette tilsier at post 75 ikke vil ha restmidler fra statsbudsjett 2022.

Kap. post 77 Verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet

Riksantikvaren har utbetalt 7,655 mill. kroner av samlede disponible midler på 12,612 mill. kroner. 4,166 mill. kroner er overført fra 2021, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre en mindreforbruk på post 77 på 4,957 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Mindreforbruk skyldes: I følgeevalueringen til regionreformen (Agenda Kaupang) framkommer det at sammenslåingsprosesser og rutiner for håndtering av nye oppgaver har opptatt mye ressurser i regional kulturmiljøforvaltning. Dette går ut over fylkeskommunenes kapasitet til å initiere og løfte kulturmiljø som tema i samfunnsutviklingen, herunder også arbeid med å initiere, forberede og søke om støtte fra post 77. Dette tror vi er en forbigående utfordring til ordningen blir bedre kjent i regionforvaltningen. Posten vil i kommende år ses i sammenheng med utvikling av bevaringsstrategiene.

Kap. post 79 Verdensarven

Riksantikvaren har utbetalt 55,905 mill. kroner av samlede disponible midler på 57,902 mill. kroner, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre en mindreforbruk på post 79 på 1,9997 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Rest midlene er bundet gjennom vedtak om tilskudd i et gitt år, men de er ikke utbetalt (enda). Grunnen til det er at våre direkte tilskuddsmottagere må sende utbetalingsanmodning med (foreløpig) regnskap og rapport før vi kan utbetale.

Kommentarer til artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser at netto rapporterte utgifter til drift og investeringer utgjorde 228,787 mill. kroner, hvorav de største utbetalingene gjelder *lønnskostnader* på 123,957 mill. kroner (jf. Oppstilling av artskontorrapportering og Note 2), og *andre utbetalinger til drift* på 109,824 mill. kroner (jf. Note 3).

Innenfor *lønnskostnader*, utgjorde lønn, utgifter til arbeidsgiveravgift og pensjonspremier til SPK, henholdsvis 80, 12 og 8 prosent. Antall årsverk var gjennomsnittlig 129,0 i 2022.

Innenfor *andre utbetalinger til drift*, på 109,824 gikk 63,9 prosent (70,136 mill. kroner) til konsulenter og kjøp av andre tjenester fra eksterne. Kjøp av tjenester over post 01, 21 og 22 forklarer den store andelen (jf. Note 3).

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte inntekter til drift var på 4,997 mill. kroner (jf. Note 1).

Bekreftet mellomværende med statskassen utgjorde per 31.12.2021 er -8 822 399,66 mill. kroner

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Riksantikvaren. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2022.

Revisjonsberetningen og all underliggende korrespondanse knyttet til den finansielle revisjon er offentlig når revisjonsberetningen er oversendt til virksomheten.

Oslo, 13. mars 2023

Hanna Kosonen Geiran

riksantikvar

Astrid Auran Nesbø

organisasjonsdirektør

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret (ettårsprinsippet).
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret (fullstendighetsprinsippet).
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp (bruttoprinsippet).

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.